

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni številki in praznike. — Inzerat: do 30 peti 4 2 D, do 100 vrt 20 50 p, večji inzerati peti vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, prekladi beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravitelje: Knaševa ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Knaševa ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Politična plačana v gotovini.

Vsi so nezadovoljni

Kralj je podpisal ukaz o imenovanju obnovljene vlade RR od vodstvom Nikole Uzunovića, Ministri so prisegli in prevzeli zopet svoje posle. Razen gg. Pašića in finančnega ministra Stojadinovića so ostali na svojih mestih vsi dosedanj ministri, pridružil pa se jim je na novo radikalni poslanec Milorad Vujčić, ki je zasedel dosedanje Uzunovićevo mesto v ministrstvu javnih del. G. Uzunović sam si je poleg ministrskega predsedstva pridržal še finančno ministrstvo, bržčas zato, ker ni mogel v tako kratkem času naiti g. Stojadinovića primerne naslednika.

Razen gg. ministrov, ki so ostali na mehkih vladnih foteljah, in njihovih najbližjih prijateljev, z izidom vladne krize bržčas ni nihče zadovoljen. Da je razočarana opozicija davidovičevcev, klerikalcev in muslimanov, je umevno. Trdno so bili uverjeni, da je prišel njihov »veliki trenutek«, ko bodo razbili radikalno stranko in sestavili pod vodstvom Ljube Jovanovića vlado brez Pašićeve družine. Sanse so izgledale res ugodno, a očitno so podcenjevali Pašićev vpliv in njegovo moč. Doživeti so morali vrh tega še neprijetno bimažo. Izjavljali so vsi, da gredo v vsako vlado brez g. Pašića. Stari Pašić se je res umaknil, in gg. Davidovič, Behmen in dr. Korošec bi imeli prosto pot v vlado. A nihče jih ni povabil in g. Uzunović jih pred sestavo kabineta sploh ni vprašal za njihovo mnenje.

Nezadovoljni so tudi radikali. Brez dvoma je sicer, da bo imel tudi pod novo vlado še vedno glavno in odločilno besedo Nikola Pašić. A ravno tako je jasno, da g. Pašić ni odstopil svojega mesta g. Uzunoviću dobrovoljno, ampak pod pritiskom vplivov, ki so bili močnejši od njega. Rešitev krize pomenja zanj vsekakor poraz, če tudi mora res le začasen. Mučen je tem bolj, ker ni bil istočasno žrtvovan tudi Stepan Radić. Saj bi bilo radikalni javnosti pač lažje dopovedati, da je državna nužnost zahtevala umik obeh pronesiranih voditeljev, kakor pa jo uveriti o potrebi odstopa samo g. Pašića.

Gosp. Stepan Radić si zadovoljno mane roke. A le pred novinarji. Sam pri sebi gotovo tudi on ni zadovoljen. Izrazil je krizo s pretezo, da ne more pustiti, da bi parlament počival. Mnogo nujnega dela ima, zlasti mora pobijati korupcijo, zato naj se sestane čim prej. Aplaudirali so mu njegovi volilci, simpatično pritrpevali tudi pristajali mnogih drugih strank, ki jih nedolodnost g. Radića še ni izpametovala. Zdaj je g. Radić na vse te zahteve pozabil. Njegov ugled je še slabši, zaupanje njegovih vnovič prevaranih volilcev še manjše, Stepan Radić ni tako kratkoviden, da se tega ne bi zavedal, zato njegovo veselje nad rešitvijo krize ne more biti iskreno.

Posebno razočarani pa so vsi oni idealisti, ki jih je premotil demisijski tam-tam in so se nadejali, da stojimo res ob pragu novega razdobja v našem državnem življenju. Spoznali so, da so bile vse velike parole o delu, o boju proti korupciji, o ozdravljenju naše javne uprave humbug in da je šel boj zopet samo za malehlostne, osebne, zakulisne zadeve.

Morda nismo imeli še nobene vlade, ki bi jo pozdravilo tako vestransko nezadovoljstvo kakor obnovljena vlada RR pod g. Uzunovičem. Nijamo nade, da bi bila nova vlada zmožna s svojim delom to splošno nezadovoljnost in razočaranje odstraniti.

Volitev župana v Trbovljah

Župan socialista Sitar, podžupan komunist Gracer.

Trbovlje, 9. aprila: Včeraj ob 17. je bila prva seja novoizvoljenega občinskega odbora, na kateri so izvolili župana, podžupana in občinske svetovalec. Za župana je bil izvoljen socialist Ignac Sitar, uradni okrajne bolniške blaginje v Zagorju; za podžupana Vinko Gracer, delavec (komunist), za svetovalec pa: Gustav Vodušek, šolski ravnatelj v pok. (SDS); Jože Geropčevšek, gostilničar in posestnik v Trbovljah (SDS); Rudolf Ahac, posestnik (SLS); Rudolf Persoglio, delavec (soc. dem.); Jakob Drnovšek, obratovodja elektrarne (soc. dem.); Ivan Krušič, kovač (soc. dem.); Karol Malovrh, trgovec (soc. dem.); Ivan Jazbec, rudar (kom.); Fran Pliberšek, rudar (kom.); Alojzij Vrtnik, rudar (kom.); Alojzij Jurjevec, rudar (kom.).

Vlada RR brez Pašića in Stojadinovića

Kralj je včeraj podpisal ukaz o imenovanju Uzunovićeve vlade. — Razen gg. Pašića in Stojadinovića so ostali v njej vsi dosedanj ministri in podtajniki.

Beograd, 9. aprila. Kralj je včeraj podpisal ukaz o imenovanju nove vlade RR z Nikolo Uzunovičem na čelu. V novo vlado so vstopili vsi člani prejšnje vlade razen Nikole Pašića in finančnega ministra dr. Milana Stojadinovića. V novo vlado pa je vstopil kot minister za javna dela Milorad Vujčić, ki velja kot pristaja Ljube Jovanovića. Ob 5.45 so se v ministrskem predsedstvu zbrali vsi člani vlade ter nato odšli na dvor, kjer ob 6. prisegli kralju Aleksandru I. po običajnem ceremonijelu.

Nova vlada je sestavljena takole: Nikola Uzunović (NRS), ministrstvo predsedstvo in namestnik finančnega ministra; Marko Gjuričić (NRS), pravosodni minister; Boža Maksimović (NRS), notranji minister; Krsta Miletić (NRS), prometni minister; Stepan Radić (HSS), prosvetni minister; Miša Trifunović (NRS), minister za vere; dr. Milan Srškić (NRS), minister za enačenje zakonov; Slavko Miletić (NRS), minister za narodno zdravje; general Dušan Trifunović, minister za vojno in pomorščice.

Nikola Pašić začena z ofenzivo

Splošno nezadovoljstvo z rešitvijo krize. — Za prihodnjo soboto je sklican glavni odbor radikalne stranke.

Beograd, 9. aprila. Vladna kriza, ki jo je provociral Stepan Radić in ki je izbruhnila koncem preteklega tedna, je bila včeraj formalno končana. Sestavljen je kabinet Nikole Uzunovića. G. Pašić je tokrat izgubil bitko ter je bil primoran, da se je začasno umaknil. Videti je, da so imeli delni uspeh proti Pašiću insecernirane spletke in da gosp. Pašić ni imel dovolj časa, da bi te napade pariral. S sestavo vlade Nikole Uzunovića se pričenja zakulisna borba, ki jo bo vodil g. Pašić, da končno obratuna s svojimi nasprotniki. Z ožrom na to sklicuje g. Pašić za 17. t. m. sejo širšega glavnega odbora narodno-radikalne stranke. Zadevni poziv je g. Pašić včeraj podpisal.

G. Pašić je v razgovoru s sodrušniki »Politike« izjavil, da ima širši

Milorad Vujčić (NRS), minister za javna dela; Milan Simonović (NRS), minister za socialno politiko; Pavle Radić (HSS), minister za agrarno reformo; dr. Ivan Šuperina (HSS), minister za pošte in brzojav; dr. Nikola Nikić (HSS), minister za šume in rudnike; dr. Ivan Krajač (HSS), minister za trgovino in industrijo; Vasa Jovanović (NRS), minister za poljedelstvo in vode.

V novi vladi so ostali dalje vsi prejšnji državni tajniki in sicer v ministrstvu za agrarno reformo trije, v prosvetnem ministrstvu 1, v ministrstvu za socialno politiko 1 in v finančnem ministrstvu 1.

Novi minister Milorad Vujčić je bil v homogeni radikalni vladi 1. 1923. notranji minister. Smatrajo ga kot prijatelja in pristaja politike Ljube Jovanovića.

Dosedanji finančni minister dr. Milan Stojadinović, ki je resigniral na svoj portfelj edino zato, ker je Stepan Radić še nadalje ostal v vladi, namera v zopet prevzeti svoje staro mesto ravnatelja Angleško-trgovske banke. — To mesto mu je banka rezervirala ves čas njegovega ministirovanja.

glavni odbor nalogo rešiti nujne in neodložljive interne zadeve. Po seji glavnega odbora odputuje Nikola Pašić v Cavtat in Dalmacijo k svojem zetu na daljši odmor. Dalje je g. Pašić izjavil sodrušniku »Politike«: »Ni vas treba skrbeti! Vse je dobro! Vse je v redu!«

Politični krogi smatrajo g. Uzunovića samo za eksponenta g. Pašića. G. Uzunović, kakor smo že včeraj omenili, ima le začasno voditi vladne posle in se takoj umakne, kakor hitro bo g. Pašić smatral politično situacijo za ugodno, da prevzame zopet sam vodstvo državnih poslov.

V vseh političnih krogih vlada danes seglasna sodbda, da današnja vlada ni delazmožna in da torej ni mogoče misliti na resno delo današnje vlade.

Zatišje po političnih viharjih

Ministri zopet prevzeli svoje posle. — Odpovedana prva seja nove vlade. — Zanimanje za glavni odbor radikalne stranke.

Beograd, 9. aprila. Danes dopoldne, po dnevnih napetih vladnih krize, je nastopilo popolno politično zatišje. Nikakih velikih in važnih dogodkov. Včeraj v Beogradu nenavzoč minister trgovine in industrije dr. Ivan Krajač je danes dopoldne prisegel kralju. Prisegli so tudi vsi državni podtajniki. Za 11. uro napovedana seja ministrskega sveta se ni vršila. Mesto seje so bili sestanki nekaterih ministrov. Radikalni ministri so se posvetovali v svojem klubu z raznimi radikalnimi poslanci. Danes jutraj je prisel v Beograd načelnik Jugoslovenskega kluba dr. Ante Korošec iz Aten, kamor je bil pred tednom odputoval.

V politični javnosti vlada največje zanimanje za sejo širšega glavnega odbora radikalne stranke. O sklicanju tega odbora živahno razpravljajo. Čujejo se tudi različni komentari. Na tej seji bo najbrže Nikola Pašić obračunal s svojimi nasprotniki. Širši glavni odbor tvorijo vsi radikalni ministri, poslanci in delegati iz posameznih okrožij. Na dnevnem redu omenjene seje je, kakor zatrjujejo, vprašanje izključitve nediscipliniranih članov iz stranke. Nekateri radikalni poslanci so proti sklicanju širšega odbora, češ, da je za presojo internih stvari merodajen parlamentarni poslanski klub. Drugi pa naglašajo, da poslanski klub z ozirom na odgoditev skupščine ni zbran in je zato umestno, da se skliče širši odbor. Na tej seji pričakujejo, da pride do viharne debate in do obračunavanja med Pašićem in Ljubo Jovanovičem.

Novo imenovani minister za javna

dela Milorad Vujčić je danes dopoldne prevzel svoje posle.

Politični krogi se interesirajo za velik politični zbor samostojnih demokratov, ki se vrši v nedeljo 11. t. m. v Bosanskem Novem. Na tem zboru govori Svetozar Pribičević o stališču SDS do nove vlade. Svetozar Pribičević odputuje danes zvečer v Bosanski Novi v spremstvu več samostojno-demokratskih poslancev.

SMRT RUSKEGA GENERALA STACKELBERGA

New York, 8. aprila. Bivši komandant ruske carske garde, general Stackelberg je bival del časa v New Yorku. Policijske oblasti so ga prijele, ker je baje zlorabljal razne naslove. Pred aretacijo si je izprosil general pet minut odloka, da se more obleči v carsko generalsko uniformo. Ko se je oblekel, je še nekaj časa v spremstvu detektivov šel po ulici, na kar se je mrtvec zgrudil na tla. Stackelberg je zavil strihlin.

PRIHOD DUNAJSKIH VSEUČILISNIKOV V ZAGREB

Zagreb, 9. aprila. S svojega naravoslovsko-studijskega potovanja po Dalmaciji prispejo jutri v Zagreb pod vodstvom dveh vseučiliških profesorjev dunajski vseučilišniki, naravoslovci, ki so proučavali več dni v Dubrovniku vegetacijo Jadranskega morja in dalmatinskega obrežja. Vodje botanikega zavoda v Zagrebu dr. Vouk je pozval dunajske vseučilišnike, da si ogledajo tudi botaniški zavod zagrebske univerze. Dunajčanom pripravljajo gostoljubno sprejem.

Voditelji opozicije o novi vladi

Rešitev krize je prinesla samo še poslabšanje dosedanje situacije. — Izjave opozicijskih voditeljev. — Tudi radikali so nezadovoljni.

Bograd, 9. aprila. Današnja »Politika« prinaša zanimive izjave uglednejših opozicijskih voditeljev o vladi g. Uzunovića.

Vodja SDS posl. SVETOZAR PRIBIČEVIĆ pravi med drugim:

»Kaj naj rečem o kabinetu g. Uzunovića? To je star kabinet, kateremu je odsekana glava. Zato se lahko zna za življensko sposobnost celokupnega kabineta. Narodno-radikalna stranka je strahovito kapitulirala pred g. Radićem; žrtvovala je svojega strankinega šefa Stepanu Radiću samo zato, da bi se vzdržala na krmlju. Kako bi se sedaj še čudili, da so lansko leto radikali žrtvovali tudi nas, samostojne demokrate?«

G. Uzunović je izjavil novinarjem, da je sprejel mandat za sestavo vlade sporazuma med Srbij, Hrvatij in Slovincij. To bi teoretično pomenjalo, da morajo v vladi vedno sedeti večine Srbov, Hrvatov in Slovencev, to pa zopet pomeni spremembo ustave via facti. To je ponavljanje plemenske politike v državi, kateri so s tem ogroženi temelji narodnega in državnega edinstva. V bistvu je »politika sporazuma« samo sistem persekucije onih elementov, ki so ustvarili to državo s požrtvovalnostjo in vernostjo do kralja in domovine.

Koliko je iz g. Stepanu Radiću do dela, se vidi že iz tega, da ostane Narodna skupščina res odgojena do 5. maja t. l. Koliko mu je za borbo proti korupciji, je razvidno iz tega, da so ostali v vladi nekateri radićevski ministri, ki so označeni v javnosti kot pravi strokovnjaki v korupcijskih aferah in napram katerim so gotovi radikalni korupcionisti pravi vajenci. Vse je laž in humbug! To, kar je storjeno, je gabno! Današnja vlada g. Uzunovića je vlada političnih slabšev. Treba samo pihnuti, pa se bo takoj zrušila.

ROMUNSKA KRALJICA PRESTOPILA V PRAVOSLAVJE?

Bukarešta, 9. aprila. Rumunska kraljica Marija je prestopila v pravoslavlje. Ta prestop iz anglikanske cerkve v pravoslavlje je vzbudil povsod veliko senzacijo. Vladni listi skušajo to vest demantirati. Dejstvo pa je, da se je kraljica spovedala za velikonočne praznike v nekem pravoslavnem samostanu.

FRANCOSKI NOTRANJNI MINISTER ODSTOPI

Pariz, 9. aprila. »Havas« uradno javlja, da je notranji minister Malvy odstopil.

ZAROKA ANGLEŠKEGA PRESTOLONASLEDNIKA

London, 8. aprila. Listi javljajo, da se bo princ Waleški zaročil z angleško aristokratko lady Mary Cambridge; vest službeno še ni potrjena.

RODBINA ATENT. GIBSON OBŽALUJE ATENTAT

Rim, 9. aprila. Rodbina atentatorke Violet Gibson, ki živi na Irskem, je brzojavno sporočila ministrskemu predsedniku Mussoliniju svoje obžalovanje nad atentatom Violet Gibson.

STRAHOVITA EKSPLOZIJA V AMERIKI

London, 9. aprila. Po poročilih iz New Yorka je v pristanišču New Orleans eksplodiral 9.000 tonski parnik Standard Oil Company. Eksplozija je bila strahovita. 200 oseb si je rešilo življenje s tem, da je poskakalo v morje, dočim so druge osebe zletle v zrak. Težko ranjenih je 47, številno mrtvih še ni dognano.

VERSKI BOJI V INDIJI

London, 9. aprila. Po poročilih iz Kalkute se nadaljujejo verski boji med Hindij in mohamedanci. Včeraj je prišlo do krvavih izredov. 4 osebe mrtve in 10 težko ranjenih.

NAZADOVANJE ITALJANSKEGA IZVOZA V NEMČIJO

Trst, 9. aprila. »Agenzia di Roma« ugotavlja, da je italijanski izvoz v Nemčijo zadnje mesce znatno nazadoval. Vzrok nemški bojkot proti Italiji. Vlada noče objaviti statističnih podatkov, v koliko je izvoz v Nemčijo nazadoval.

Pristopajte k Vodnikovim družbi!

DUNAJSKA »HAKOAH« V PARIZU

Pariz, 9. aprila. Na svojem potovanju v Ameriko se je dunajska Hakoaah ustavila v Parizu ter je sredi ob 9. igrala v Buffalo Stadionu proti Red Staru. Rezultat 10 : 4 (5 : 2) v korist Dunajčanov.

Zidar se sam javil policiji

Ob sklepu lista izvemo, da se je Josip Zidar, o katerem poročamo na 2. strani, opolne sam javil policiji. Ali ga je privedla do tega slaba vest ali pa mu je pošel za ves denar, nam še ni znano. Bržčas oboje. Pridržan je bil v zaporu.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Lesni trg: Malo povpraševanj, malo ponudb. Prodajnih 10 vagonov suhih bukovih drv fco. 17.50 Din.

Žitni trg: Malo ponudb in povpraševanj.

Efekt: 2½% drž. renta za vojno škodo 287—287, 7% invest. pos. iz 1. 1921 76, Celjska posojilnica dd. 200—205, Ljubljanska kreditna banka 190, Merkantilna banka 102—102, Prva hrvaška štedionica —870, Kreditni zavod 165—175, Slavenska banka 50, Strojne tovarne in livarne —95, Trboveljska premogokopna družba 372—384, Združene papirnice 100, Stavbena družba dd. Ljubljana 30—60, Šešir dd. 110—110, 4½% kom. zad. dež. bke. 20—21, 4½% zast. l. kr. dež. bke. 20—21.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: Curih 10.948—10.988, Pariz 198—200, Praga 167.93—168.93, London 275.78—276.98, Trst 227.83—229.03, Dunaj 890.50—904.50.

Efekt: 7% invest. pos. 1921 76, 2½% drž. rente za ratnu štetu 293½—294, Ljubljanska kreditna 190, Hrv. eskomptna bka. 118—118.50, Kreditna banka Zgb. 114—116, Hipotekarna banka 60—62, Jugobanka 97—750, Praštedionica 870—875, Eksploatacija 24—25, Sečerna Oslik 360—365, Isis dd. 60½—62, Gutman 265—270, Slaveks 155, Slavonija 42—43, Trboveljska 380—385, Uniparomlin 360, Vevče 100, Agraria 44½—45.

INOZEMSKÉ BORZE.

Curih: Beograd 9.135, Pariz 17.82, London 25.185, New York 517.865, Milav 2081, Praga 15.35, Dunaj 73.10.

Trst: Borza: Beograd 43.80—43.84, Pariz 86.25—86.75, London 120.90—120.97, New York 24.815—24.845, Praga 73.60—73.90, Curih 479—480, Dunaj 350—355.

